

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 15 0 У 003434 18 Увп
Бања Лука, 9.10.2019. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија, Смиљане Мрша предсједника вијећа, Душка Бојовића и Страхиње Турковића чланова вијећа, уз учешће Мире Мачкић као записничара, у управном спору по тужби Б.Х., Министарство, заступане по законском заступнику - Правобранилаштву Б.Х, С. (у даљем тексту: тужилац), против рјешења број ... од 15.3.2017. године Управе (у даљем тексту: тужена), у предмету уписа промјене права на непокретностима у земљишној књизи и посједовном листу, одлучујући о захтјеву тужиоца за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Требињу број 15 0 У 003434 17 У од 29.9.2017. године, у нејавној сједници одржаној дана 9.10.2019. године донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Образложење

Побијаном пресудом је одбијена тужба против уводно означеног акта тужене, којим је одбијена жалба тужиоца изјављена против рјешења Подручне јединице тужене у Б. (у даљем тексту: Подручна јединица Б.) број ... од 16.12.2016. године, којим је, у ставу 1. диспозитива, одбијен захтјев тужиоца за упис промјене права својине односно посједа у корист Б.Х., Министарства, на непокретностима уписаним у зк. улошку број 1449 к.о. СП Б. и непокретностима означеним као к.ч. број 3287/1 уписаним у лист непокретности (л.н.) број 1465 к.о. Б. Град и непокретностима означеним као к.ч. број 84/505 уписаним у л.н. број 283 к.о. Б., а у ставу 2. диспозитива одређен упис забиљежбе одбијеног захтјева у Б листу зк. улошка број 1449 к.о. СП Б.

Одбијање тужбе образложено је разлозима да је у оспореном акту правилно закључено да документи на којима се заснива поднесени захтјев тужиоца, не могу представљати правни основ за промјену носиоца права својине односно посједа на предметним непокретностима, при чему ти документи односно исправе не садрже податке који су идентични са стањем у земљишној књизи и катастарском оперативу, због чега нису испуњени услови у смислу члана 3. и 42. Закона о земљишним књигама Републике Српске („Службени гласник РС“ број 67/03 - 119/08, у даљем тексту: ЗЗК) и члана 52. Закона о стварним правима („Службени гласник РС“ број 124/08, 58/09, 95/11 и 60/15, у даљем тексту: ЗСП), као и члана 59. Правилника за одржавање премјера и катастра земљишта („Службени гласник РС“ број 17/09 и 15/10, у даљем тексту: Правилник), све у вези са чланом 198. Закона о премјеру и катастру Републике Српске („Службени гласник РС“ број 6/12), будући да тужилац ни у тужби не доказује другачије,

при чему нису учињене ни повреде правила поступка, нити је поврјеђено тужиочево право на правни лијек односно правично суђење у смислу члана 13. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода (у даљем тексту: Европска конвенција) у вези члана 6. те конвенције, односно члана II/3 под е) Устава БиХ.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање те пресуде (у даљем тексту: захтјев) тужилац побија њену законитост, због повреде закона, другог прописа или општег акта и повреде прописа о поступку која је могла бити од утицаја на рјешење ствари. Сматра да нису правилни разлози за одбијање тужбе, истичући да Устав БиХ, закони и подзаконски акти БиХ а и међународни уговор као пропис БиХ, на основу којих је поднесен захтјев за упис промјене права својине у корист БиХ односно права посједа у корист Министарства Б.Х, на непокретностима које су уписане у земљишној књизи у корист Државног секретаријата.. ФНРЈ, а у катастарском оперативу у корист посједника Дирекције... Р.С., представљају основ за вршење затражених промјена. Супротно ставу суда о непостојању законских услова за промјену права својине односно посједа на предметним непокретностима, при чему је суд сматрао да иза ратификације Споразума о питањима сукцесије СФРЈ који је ступио на снагу 2. јуна 2004. године, треба услиједити домаћи проведбени пропис, којег нема јер није донесен одговарајући закон, истиче да је проведбени пропис услиједио управо у Закону о привременој забрани располагања државном имовином Б.Х. и његовим каснијим измјенама, с обзиром да је у члану 1. став 1. тог закона прописано да је Б.Х. примарни титулар имовине стечене сукцесијом, што потврђује и одлука Уставног суда БиХ број У-1/11 од 13.7.2012. године. С тим у вези се позива и на одлуку Уставног суда БиХ број АП-548/17 од 6.7.2017. године, донесену поводом апелације у предмету познатом као „В.Ж.“, у којој је наведено да то што није донесен проведбени пропис није препрека укњижби имовине на њеног примарног титулара Б.Х., што неће спријечити да то касније буде измијењено у корист ентитета будућим Законом о државној имовини БиХ и њеној расподјели, који још није донесен. У погледу одредаба Закона о одбрани БиХ, које нису заживјеле у пракси, наводи да те одредбе успјешно дерогира Закон о измјенама и допунама Закона о привременој забрани располагања државном имовином БиХ, којим се даје изузеће за цјелокупну имовину бившег ССНО коју користи Министарство одбране БиХ, који пропис је био предуслов за отпочињање укњижбе на свим војно-перспективним локацијама у оба ентитета. Мишљења је да је суд у побијаној пресуди поступио на арбитаран начин тиме што није уважаио дефинисање права државе БиХ на имовину, на начин како Устав Босне и Херцеговине, праксу и законе тумачи Уставни суд БиХ кроз поменућу одлуку број У-1/11, с обзиром на природу државне имовине БиХ која је *sui generis* и статуса њеног титулара који је истовремено и јавна власт на нивоу државе БиХ, са примарним овлашћењем да регулише државну имовину, нарочито ону потребну за испуњавање њених надлежности одређених Уставом БиХ, па тако да је упућивање подносиоца захтјева да чека доношење закона за који и није сигуран када ће бити донесен, супротно начелу владавине права. У недостатку конкретне одредбе у Уставу БиХ која би регулисала припадност државне имовине појединим нивоима јавне власти, и према мишљењу Венецијанске комисије која је као *amicus curiae* учествовала у поступку пред Уставним судом БиХ, допуштено у правном систему БиХ питање које није регулисано изричитом уставном и законском одредбом, регулисати тумачењем самог Устава БиХ, а једини тумач Устава БиХ је управо Уставни суд БиХ, чија одлука успоставља недостајућу правну норму у овом случају, у којој одлуци је наведено да је држава БиХ овлашћена и позвана да регулише војну имовину која је „под забраном располагања“, као што је то у конкретном случају непокретна имовина коју запосједа касарна, ЛПО и стрелиште „Б. – б.“ као дио Министарства ... Б.Х., па регулисање такве имовине је не

само доношење прописа и одлука, него и прибављање у својину укњижбом непокретне имовине као најефикаснији начин њеног очувања и заштите. Супротно тврдњи суда у побијаној пресуди да се поменутом одлуком Уставног суда не одлучује у конкретном случају о укњижби, Уставни суд БиХ је донио и одлуку у предмету број АП-548/17 од 6.7.2017. године (објављену у „Службеном гласнику БиХ“ број 57/17 од 11.8.2017. године и службеним гласницима ентитета), која се конкретно односи на укњижбу својине БиХ у Републици Српској, која одлука је обавезујућа пракса за све редовне судове у БиХ, па будући да је та одлука донесена више од мјесец дана прије него што је донесена побијана пресуда, о томе је и морао бити упознат нижестепени суд, којом одлуком је одбијена као неоснована апелација Републике Српске против пресуде Суда БиХ од 24.5.2016. године, као и другостепене и ревизионе пресуде истог суда, а којом одлуком је наложена укњижба у корист Б.Х. односно Министарства ... Б.Х, непокретне војне имовине припадајуће СКЧ „В.Ж.“ на територији Републике Српске. Такође сматра да су у вези са неправилном примјеном материјалног прописа, у конкретној правној ствари учињене и повреде прописа о поступку, у смислу Закона о општем управном поступку („Службени гласник РС“ број 13/02, 87/07, 50/10, у даљем тексту: ЗОУП), ЗЗК-а, Закона о премјеру и катастру Републике Српске а и Правилника, према којима су управни органи били дужни правилно оцијенити достављене доказе уз поднесени захтјев за укњижбу права својине и права посједа на предметним непокретностима у корист БиХ односно Министарства ... БиХ. Даље наводи да остаје код приговора изнесених у тужби у погледу недостатака у остварењу права на правни лијек по члану 13. Европске конвенције и одговарајућих одредаба члана II Устава БиХ, као и права на недискриминацију у погледу ослобађања плаћања судске таксе у односу на сва државна тијела БиХ, како ентитетска а тако и државна, с обзиром да у својој цјелокупности припадају јединственом правном систему БиХ, па одлучивање о трошковима поступка саставни је дио доношења одлуке, па ако је првостепени суд то пропустио или одложио, потребно је да по ванредном правном средству допуни своју пресуду и у том погледу. Предлаже да се захтјев уважи и побијана пресуда укине те да Врховни суд Републике Српске сам ријешити ову управну ствар у његову корист.

Тужена у одговору на захтјев остаје код навода датих у образложењу оспореног акта.

Заинтересовано лице у овом управном спору, Република Српска заступана по законском заступнику Правобранилаштву Р.С. - Сједиште замјеника Т. истиче да су наводи захтјева без основа, па тако да је побијана пресуда правилна. Предлаже да се захтјев одбије.

Размотривши захтјев, одговоре на захтјев, побијану пресуду, оспорени акт и цјелокупне списе предметне управне ствари, на основу одредбе члана 39. Закона о управним споровима („Службени гласник РС“ број 109/05 и 63/11, у даљем тексту: ЗУС), одлучено је као у изреци ове пресуде из сљедећих разлога:

Из списка предмета произилази да је тужилац поднио захтјев за упис промјене права на предметним непокретностима, тако да се на њима као носилац права својине упише БиХ са дијелом 1/1, а у посједовном листу БиХ - Министарство ..., по основу Закона о одбрани БиХ ("Службени гласник БиХ" број 88/05), Споразума о питањима сукцесије ("Службени гласник БиХ" број 43/01), Одлуке о измјенама и допунама Одлуке број 01-011-1110-6/06 од 5.7.2006. године Предсједништва БиХ о величини и структури и локацијама ОС БиХ број 01-50-1-1067-10/12 од 18.4.2012. године, Закона о измјенама

и допунама Закона о привременој забрани располагања државном имовином БиХ ("Службени гласник БиХ" број 17/06), као и поменуте одлуке Уставног суда БиХ број У-1/11 од 13.7.2012. године. Поступајући по том захтјеву, Подручна јединица Б. је извршила увид у приложену документацију, ради утврђења да ли су документи идентични са стањем у земљишној књизи и да ли постоји одобрење из члана 41. став 1. ЗЗК, утврдивши да предметне непокретности нити у једном од приложених докумената нису означене према подацима из земљишне књиге, а нити према подацима премјера и катастра земљишта, осим у самом захтјеву, констатујући да су у зк. улошку број 1449 к.о. СП Б. уписане, између осталих и к.ч. број 27/12 - кућа и двориште, те к.ч. број 27/19 - кућа и к.ч. број 32 - пашњак, као Државна својина са правом коришћења Државни секретаријат за ... ФНРЈ, а да је у листовима непокретности број 283 и 1465 к.о. Б. као посједник уписана Дирекција ... Р.С. С обзиром да у приложеној документацији, непокретности нису означене према подацима из земљишне књиге, нити према подацима у катастарском оперативном документу, утврђено је да то представља сметње које спречавају упис промјене права својине и посједа у корист тужиоца, тако да је позивом на одредбе члана 41. став 1. и члана 43. став 2. тачка 4. ЗЗК-а, као и члана 69. Правилника, одбијен захтјев тужиоца за упис промјене права на предметним непокретностима, истовремено одређујући упис забиљежбе одбијеног захтјева у Б листу зк. улошка број 1449 к.о. С.П. Б.

Оспореним актом је тужена одбила жалбу тужиоца на то рјешење, констатујући да је првостепени орган извршио увид у приложену документацију, на којој се као правном основу темељио поднесени захтјев, али да из достављене документације, конкретно Одлуке о величини, структури и локацијама ОС БиХ број 01-011-1110-6/06 од 5.7.2006. године и Одлуке о измјенама и допунама те одлуке Предсједништва БиХ број 01-50-1-1067-10/12 од 18.4.2012. године, се јасно види да је ријеч о одлуци у којој се само наводи шта чини оружане снаге БиХ, каква им је структура, описана локација, гдје се налазе њене организационе јединице, а да такође ни у погледу осталих приложених докумената се не ради о било којем документу који би по закону могао да представља правни основ за промјену носиоца права својине на било којој непокретности, при чему у наведеној документацији предметне непокретности уопште нису означене према подацима из земљишне књиге, што је и првостепени орган правилно закључио, па да се из образложења првостепеног рјешења види да је првостепени орган цијенио достављене документе и јасно истакао да не могу представљати правни основ за промјену носиоца права својине. Такође је констатовано да је неосновано позивање у жалби на одредбе члана 71. до 74. Закона о одбрани БиХ, као и на Споразум о питању сукцесије, јер се у њима нигдје не прописује нити наводи да се предметне непокретности имају *ex lege* укњижити на БиХ, па да ни то не може представљати основ за промјену носиоца права својине. Исто тако је констатовано да се ни одлука Уставног суда БиХ број У-1/11, на коју се позива тужилац, не односи на предметне непокретности и да као таква не може представљати правни основ за укњижбу БиХ у зк. улошку, а ни за промјену корисника у катастарском оперативном документу, сходно одредби члана 59. Правилника, којом је прописано да је основ за промјену корисника у катастарском оперативном документу закон, правоснажна одлука суда којом је утврђено право на земљишту, правоснажна одлука другог надлежног органа, уговор овјерен код суда и уговор овјерен код нотара, што је све у складу са чланом 52. ЗСП-а према којем су основи за стицање права својине на непокретностима: правни посао, закон, наслеђивање, правоснажна одлука суда или коначна одлука другог надлежног органа. Оспорени акт је оснажен побијаном пресудом, са разлозима који су већ изнесени у уводном дијелу образложења ове пресуде.

Побијана пресуда је правилна и законита.

Правилно је у побијаној пресуди закључено да је тужба неоснована, јер је тужена утврдила да тужилац није доказао да постоје законом прописани услови за провођење тражених промјена у земљишној књизи а и катастарском оператату, о чему су у побијаној пресуди дати јасни и потпуни разлози, који се не могу довести у сумњу елаборирањем тужиоца у предметном захтјеву.

Наиме, чланом 3. став 2. тачка 1. ЗЗК-а је прописано да се уз захтјев за упис у земљишну књигу прилаже документација на којој се захтјев заснива, а то могу бити: 1) исправа која је основ за стицање стварног права, 2) документ на основу којег се доказује стварно право, 3) овјерена копија судске одлуке која је основ за упис, 4) неки други документ којим се потврђује стварно право осигурано предбиљежбом, 5) документи наведени у члану 7. тог закона (што се односи на пријавни лист са копијом катастарског плана), 6) други документи потребни за упис одређени законом. Чланом 4. истог закона је прописано да ако се ради о упису промјене права својине потребно је приложити уговор о отуђењу, односно преносу.

Такође је чланом 52. став 1. ЗСП-а прописано да су основи за стицање права својине на непокретностима, правни посао, закон, насљеђивање, правоснажне одлуке суда или коначне одлуке другог надлежног органа.

Како у конкретном случају тужилац није приложио ни један од тих законских основа за упис права својине на предметним непокретностима, то је у смислу члана 43. став 2. тачка 3. ЗЗК-а, којим је прописано да орган доноси рјешење којим се захтјев одбија ако правни основ уписа није видљив из предочених докумената, правилно одбијен захтјев тужиоца у том дијелу.

Исто тако, како је чланом 20. Закона о одржавању премјера и катастра земљишта („Службени гласник РС“ број 19/96 и 15/10), прописано да се промјене корисника у катастарском оператату проводе на основу правоснажних одлука судова и других државних органа који одлучују о промјени права на непокретностима, као и на основу уговора овјерених код суда, те на основу уговора о концесији и уговора о дугорочном закупу не краћем од пет година, Подручна јединица Б. је такође правилно, у смислу члана 69. Правилника, одлучила о одбијању захтјева тужиоца у том дијелу, због непостојања наведених законских основа, то јест основа предвиђених чланом 59. Правилника према којем су основи за промјену корисника у катастарском оператату закон, правоснажна одлука суда којом је утврђено право на земљишту, правоснажна одлука другог надлежног органа, уговор овјерен код суда и уговор овјерен код нотара, као и уговор овјерен од суда или другог надлежног органа стране државе са којом је закључен међудржавни уговор.

Имајући у виду да се наведене одредбе ЗЗК-а и Закона о одржавању премјера и катастра земљишта, које се односе на коришћење и одржавање евиденција, и даље примјењују сходно члану 198. Закона о премјеру и катастру Републике Српске, што се односи и на подзаконске акте који су донесени на основу тих закона, конкретно и на поменути Правилник, у конкретном случају је материјално право неспорно правилно примијењено, тако да се у том смислу наводи захтјева указују потпуно без основа.

У побијаној пресуди је с тим у вези правилно образложено да Одлука о величини, структури и локацијама ОС БиХ, донесена од стране Предсједништва БиХ, представља одлуку у којој се само наводи шта чини оружане снаге БиХ. каква им је структура, описана локација, гдје се налазе њене организационе јединице, а да се такође ни у погледу осталих приложених докумената не ради о било којем документу који би по закону могао да представља правни основ за промјену уписаних права својине и посједа на предметним непокретностима, што се односи и на одредбе члана 71. до 74. Закона о одбрани БиХ, а и на Споразум о питању сукцесије, јер се у њима нигдје не прописује нити наводи да се предметне непокретности имају *ex lege* укњижити на БиХ. Исто тако је правилно наведено да се ни одлука Уставног суда БиХ број У-1/11 од 13.7.2012. године, којом је утврђено да Република Српска нема уставну надлежност да регулише правну материју која је предмет Закона о статусу државне имовине која се налази на територији Републике Српске и под забраном је располагања („Службени гласник РС“ број 135/10), јер је то, у складу са чланом I/1, чланом III/3 под б) и чланом IV/4 под е) Устава БиХ, надлежност Босне и Херцеговине, у којој одлуци је наведено да постоји нужност и позитивна обавеза да БиХ законодавно на државном и нижем административно-територијалном нивоу донесе законе о правима власништва, управљања и другим питањима повезаним са државном имовином, а који закон у том смислу још увијек није донесен, што се правилно и наводи у побијаној пресуди, тако да ни та одлука Уставног суда не може представљати правни основ за укњижбу БиХ у зк. улошку, као ни за промјену корисника у катастарском оперативу.

Исто тако, правни основ не може представљати ни Одлука Уставног суда БиХ број АП-548/17 од 6.7.2017. године, на коју се тужилац позива у захтјеву, која и није приложена уз захтјев за укњижбу, имајући у виду да суд у управном спору законитост оспореног акта испитује, у смислу члана 29. став 1. ЗУС-а, на подлози чињеница утврђених у управном поступку, а којом одлуком је одбијена као неоснована апелација Републике Српске поднесена због повреде права на правично суђење, против пресуда Суда БиХ број С1 3 П 016159 16 Рев од 24.11.2016. године, број С1 3 П 016159 Гж од 27.7.2016. године и број С1 3 П 016159 14 П од 24.5.2016. године, које се односе на утврђивање права својине на другој имовини, што и не може представљати правни основ у конкретном случају.

Према томе, будући да је неспорно да документи које је тужилац приложио не могу бити основ за упис промјене у земљишној књизи а и катастарском оперативу, у смислу наведених законских и подзаконских прописа, што је јасно констатовано у оспореном акту којим је одбијена жалба тужиоца на првостепено рјешење о одбијању његовог захтјева, то на правилност оспореног акта а и побијане пресуде не утиче ни што је у образложењу првостепеног рјешења наведено да је захтјев одбијен због тога што непокретности у документима на којима се заснива захтјев тужиоца за упис промјена, нису означене према подацима из земљишне књиге, нити према подацима из катастарског оператива, а што такође није спорно. Сходно томе, како документи које је тужилац приложио неспорно не могу бити основ за упис промјене у земљишној књизи а и катастарском оперативу, то нису учињене повреде правила поступка ни тиме што првостепени орган није позивао тужиоца у смислу одредаба члана 56. ЗОУП-а да уреди захтјев да би у тим документима непокретности биле означене према подацима у земљишној књизи односно катастарском оперативу, што се такође односи и на провођење скраћеног управног поступка јер у конкретном случају није било потребно спроводити посебан испитни поступак, будући да се на основу приложених исправа могло одлучити

о захтјеву тужиоца за упис промјене својине у земљишној књизи и посједа у катарстарском операту, како је то првилно образложено у побијаној пресуди.

Такође не стоје приговори тужиоца да је доношењем побијане пресуде повријеђено његово право на правично суђење, у смислу члана 6. Европске конвенције односно члана II/3 под е) Устава БиХ, као ни право на имовину из истог члана Устава БиХ под к), односно члана 1. Протокола број 1. уз Европску конвенцију, будући да је у поступку доношења побијане пресуде материјално право правилно примијењено, а при чему нису учињене ни повреде правила поступка које би биле од утицаја на законитост побијане пресуде.

Из изнијетих разлога, по оцјени овог суда, како ни остали приговори наведени у предметном захтјеву нису могли утицати на другачије одлучивање, што се односи и на одлучивање о трошковима поступка о којима побијаном пресудом и није одлучено, па како је побијаном пресудом тужба одбијена, то тужиоцу и не припада, у смислу члана 49а. ЗУС-а право на накнаду трошкова управног спора, па тако да побијаном пресудом нису остварени разлози из одредбе члана 35. став 2. ЗУС-а који би били од утицаја на њену законитост, сходно чему се предметни захтјев, на основу одредбе члана 40. став 1. истог закона, одбија.

Записничар
Мира Мачкић

Предсједник вијећа
Смиљана Мрша

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић